

z matematiky. Vliv na zhoršování výsledků matematické gramotnosti může mít i úprava rámcového vzdělávacího programu z roku 2007, kterou byly mj. sníženy minimální počty vyučovacích hodin matematiky z 24 na 20 pro stupeň první a ze 17 na 15 pro stupeň druhý.

Na základě zjištění ze dvou projektů ICILS 2013 a PISA 2012²¹ bylo analyzováno také využívání informačních a komunikačních technologií (ICT) ve vzdělávání. Analýza se zaměřila na to, jak se liší využívání ICT žáky, kteří navštěvují tzv. méně úspěšné a naopak velmi úspěšné školy²².

Napříč zeměmi OECD se v rámci PISA 2012 ukázalo, že žáci, kteří v hodinách matematiky počítač nepoužívají (ani jejich učitelé), v matematice dosahují obecně lepšího výsledku. Co se týče rozdílné míry využívání ICT mezi základními školami a víceletými gymnázii, podobné závěry vyplývají také z dat ICILS 2013, podle kterého 63 % žáků ZŠ uvedlo, že počítač v hodině matematiky nepoužívá nikdy, přičemž žáků z VG je takových o 20 procentních bodů více. Z šetření ICILS vyplynulo, že jsou počítače během výuky na gymnáziích používány v průměru v nižší míře než na základních školách téměř ve všech předmětech.

Uvedená zjištění do určité míry boří všeobecný předpoklad o tom, že ve školách, v nichž žáci používají počítače ve vyšší míře (při výuce i doma), dosahují žáci lepších výsledků. Nelze proto tvrdit, že využívání ICT ve výuce či mimo ni je automaticky spojeno se zvýšením kvality vzdělávání a obecně lepšími výsledky.

2.3

Výsledky základního vzdělávání

2.3.1 Celkové výsledky vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávací činnosti se opíralo o přímé pozorování pedagogického procesu, o studium žákovských prací, analýzu klasifikace a průběžného hodnocení, výsledky přijímacího řízení na střední školy, účast a výsledky v soutěžích a olympiádách apod. Česká školní inspekce hodnotila vlastní výsledky a úspěšnost školy včetně výsledků v externích hodnoceních, zejména práci vedení školy s výsledky vzdělávání a jeho zaměřením pro zlepšení vzdělávacího procesu. Dále byla identifikována pozitiva a rizika vyplývající z výsledků vzdělávání v konkrétních oblastech, účinnost podpory žáků se SVP ve vztahu k výsledkům vzdělávání, účinnost poradenského systému školy se zřetelem na podporu žáků neúspěšných ve vzdělávání, zajištění bezpečnosti žáků při vzdělávání a přínos partnerských vztahů pro zvyšování kvality vzdělávání s důrazem na spolupráci se zákonnými zástupci žáků, zajištění jejich informovanosti o průběhu a výsledcích vzdělávání.

V navštívených základních školách byl sledován prospěch celkem u 140 985 žáků. Z tohoto počtu 38,2 % žáků prospělo, 60,3 % žáků prospělo s vyznamenáním a 1,5 % žáků neprospělo. Počet žáků se sníženou klasifikací chování činil 1,6 %, tj. 2 236 žáků. Porovnáme-li zastoupení žáků prospívajících s vyznamenáním s výsledky žáků ve výběrových zjišťováních, ukazuje se, že klasifikace užívaná školami nedostatečně reflektuje očekávané výstupy RVP ZV. Ve školách převažuje hodnocení známkou oproti slovnímu hodnocení (hodnocení známkou týkající se všech žáků v 65,6 % škol, slovní hodnocení týkající se všech žáků ve 4,4 % škol). Slovní hodnocení se týkalo v některých školách jen menšího podílu žáků (33 % méně než čtvrtiny, ale už jen ve 2,3 % škol čtvrtiny až poloviny žáků). Napříč předměty se stále nedařilo využívat sebehodnocení žáků a vzájemné hodnocení žáků v hodinách (výrazně bylo zaznamenáno v 14,8 %, jen okrajově v 38,6 %, vůbec v 46,5 % hodin).

21 ICILS 2013 mapuje počítačovou a informační gramotnost žáků 8. ročníku základní školy a odpovídajících ročníků víceletého gymnázia. Projekt PISA sleduje o rok starší 15leté žáky, kteří se zčásti nachází již v prvním ročníku střední školy.

22 Úspěšnost škol byla definována na základě výsledků žáků 9. ročníku povinné školní docházky (tedy žáků základních škol a víceletých gymnázií) v testu matematické gramotnosti, na kterou se šetření PISA 2012 specializovalo.